

Achter de coulissen

Hij kijkt naar de spiegel; hij heeft geen spiegelbeeld. Dat doet er ook niet toe, het gaat om de spiegel. Die is heel eenvoudig, niet erg groot, en hij hangt ook niet helemaal recht aan de muur. Een beetje als Ophelia.

Zijn vinger glijdt over het weerspiegelende oppervlak zonder een spoor achter te laten. Hier is alles begonnen, of, afhankelijk van hoe je het bekijkt, hier is alles geëindigd. In elk geval was het hier dat de dingen echt interessant begonnen te worden. Hij herinnert zich nog als de dag van gisteren Ophelia's eerste spiegelpassage tijdens die gedenkwaardige nacht.

Hij doet een paar passen in de kamer, werpt een geroutineerde blik op het oude speelgoed dat zich op de planken roert, en blijft dan staan voor het stapelbed. Voordat Ophelia halsoverkop Anima verliet, deelde ze dat bed eerst met haar grote zus en toen met haar broertje. Hij kan het weten; al jaren houdt hij haar nadrukkelijk vanuit de coulissen in de gaten. Ze vond het onderbed altijd het fijnst. Haar familie heeft de verkreukelde lakens en het ingedeukte kussen zo gelaten, alsof ze allemaal verwachtten dat ze elk ogenblik weer thuis zou kunnen komen.

Hij buigt zich voorover en kijkt geamuseerd naar de kaarten van de eenentwintig grote arken die met punaises op de onderkant van het bovenbed zijn geprikt. Toen Ophelia hier op last van de Doyennes opgesloten zat, heeft ze er eindeloos naar gekeken, op zoek naar haar vermiste echtgenoot.

Hij neemt de trap naar beneden en loopt door de eetkamer, waar de borden koud staan te worden. Er is niemand. Iedereen is halverwege het avondeten naar buiten gegaan – vanwege het gat natuurlijk. In die lege vertrekken heeft hij bijna de indruk alsof hij aanwezig is, alsof hij daar werkelijk staat. Het huis zelf lijkt de aanwezigheid van een indringer te voelen: de kroonluchters rinkelen als hij door de kamer loopt, de meubels knarsen, de klok slaat met een luide, vragende slag. Dat vindt hij wel grappig bij de Animisten. Op den duur weet je niet meer wie, van het voorwerp of de eigenaar, nu werkelijk toebehoort aan wie.

Als hij weer buiten staat, loopt hij achteloos over straat. Hij heeft geen haast. Hij is wel nieuwsgierig, maar nooit gehaast. Toch dringt de tijd inmiddels. Voor iedereen, en ook voor hem.

Hij loopt naar de burens, die in een kring om iets heen staan wat ze 'het gat' noemen en elkaar angstig aankijken. Het lijkt op een rioolput midden op de stoep, maar als ze hun lantaarns erbij houden, schijnt er geen enkel licht naar beneden. Om te peilen hoe diep het is, laat iemand een klos touw afrollen, dat binnen de kortste keren op is. Het gat was er overdag nog niet, een Doyenne heeft alarm geslagen nadat ze er bijna in was gevallen.

Onwillekeurig moet hij glimlachen. Dit, mevrouw, is nog maar het begin.

In de menigte ziet hij Ophelia's vader en moeder staan; zoals altijd hebben zij hem niet in de gaten. In hun opengesperde ogen glimt dezelfde zwijgende vraag. Ze weten niet waar hun dochter zich schuilhoudt – net zomin als ze weten dat het, gedeeltelijk, haar schuld is dat er zo'n gat in de stoep zit – maar het laat zich makkelijk raden dat ze vanavond nog meer dan ooit aan haar moeten denken. Net zoals ze hun andere kinderen nog dichter tegen zich aan drukken

zonder antwoord te kunnen geven op hun vragen. Mooie, grote kinderen, blakend van gezondheid. In het schijnsel van de lantaarnpalen lichten hun gouden lokken eensgezind op.

Telkens weer valt het hem op hoe anders Ophelia is, maar dat is ook geen wonder!

Hij loopt verder. Twee stappen en dan staat hij aan het andere uiteinde van de wereld, op de Pool, ergens tussen de bovenste verdiepingen en de onderste lagen van de Hemelburcht, bij Brunhildes landhuis, pal voor de ingang. Deze buitenplaats, waar het altijd herfst is, kent hij even goed als het huis op Anima. Overal waar Ophelia is geweest, is hij ook geweest. Toen ze Brunhilde als huisknecht diende, was hij erbij. Toen ze de vicevertelster van Faroek werd, was hij erbij. Toen ze op zoek ging naar de vermisten van Maneschijn, was hij erbij. Steeds nieuwsgieriger was hij getuige van haar tegenslagen, zonder ooit uit de coulissen te komen.

Hij vindt het leuk om zo nu en dan terug te keren naar gedenkwaardige plaatsen uit de geschiedenis, de grote geschiedenis, hun aller geschiedenis. Wat zou er van Ophelia geworden zijn als Brunhilde niet haar, van alle *lezeressen* op Anima, had uitgekozen om de verloofde van haar neef te worden? Zou ze dan nooit het pad hebben gekruist van datgene wat ze 'God' noemen? Natuurlijk wel. Dan had de geschiedenis gewoon een andere weg genomen. Iedereen moet zijn rol spelen, zoals hij de zijne zal spelen.

Terwijl hij langs de hal loopt, hoort hij een stem uit de rode salon opklinken. Hij kijkt tussen de half openstaande deur naar binnen. Door die smalle opening ziet hij Ophelia's tante die heen en weer loopt over een exotisch tapijt, dat net zo bedrieglijk is als de schilderijen met jachttaferelen en de porseleinen vazen. Ze kruist haar armen en haalt ze weer uit elkaar, wappert met een telegram dat onder invloed van haar animisme zienderogen verstijft, heeft het over een meer dat

als een wc-pot leegloopt, noemt Faroek een 'dweil', Archibald een 'zeepje', Ophelia een 'koekoeksklok' en de complete medische beroepsgroep een 'beerput'. Brunhilde, die in een luie stoel zit, luistert niet naar haar. Neuriënd borstelt ze het lange witte haar van haar dochtertje, dat haar tere lijfje loom tegen haar aan heeft gevlijd. Haar oren lijken niets anders te horen dan de zachte adem in haar handen.

Onmiddellijk wendt hij zijn ogen af. Dat doet hij telkens wanneer dingen te persoonlijk worden. Hij is altijd nieuwsgierig geweest, maar nooit een gluurder.

Pas dan ziet hij de man naast hem, zittend op de grond in de gang, met zijn rug tegen de muur en verwoed bezig om de loop van een jachtgeweer schoon te maken. Kennelijk hebben de dames een lijfwacht gevonden.

Hij kuiert verder. Met één stap verlaat hij de hal, het landhuis, de Hemelburcht, de Pool voor een andere uithoek van de wereld. Nu is hij op Babel. Ach, Babel! Zijn favoriete onderzoeksterrein. De ark waar de geschiedenis en de tijd hun eindpunt zullen bereiken, het punt waar alles zal samenkomen.

Op Anima was het avond, hier is het ochtend. Een zware regen roffelt op de daken.

Hij slentert door de wandelgangen van het instituut van De Goede Familie, net zoals Ophelia daar tijdens haar leertijd als voorloopster heeft geslenterd. Het had maar weinig gescheeld of ze had haar vleugels gekregen en was een burgeres van Babel geworden, wat haar onderzoek daarna een stuk makkelijker zou hebben gemaakt. Maar ze kreeg ze niet, en dat was volgens hem maar goed ook. Daarna was zijn animo om haar vanuit de coulissen te blijven volgen alleen maar toegenomen.

Hij beklimt de wenteltrap van een wachttoren. Ondanks de regen kan hij van bovenaf de kleinere arken in de omge-

ving zien. Het Memoriaal tegenover hem, het observatorium van de Afwijkingen achter hem. Beide zullen nog een zeer belangrijke rol in de geschiedenis gaan spelen.

Op dit tijdstip zouden de leerling-virtuozen van De Goede Familie al in uniform moeten zijn, met een koptelefoon voor de radiolessen op hun hoofd, de Zonen van Pollux aan de ene kant, de Pleegkinderen van Helena aan de andere. In plaats daarvan zitten ze allemaal door elkaar op de muren van de kleine ark. Hun pyjama's zijn kletsnat van de regen. Ze slaken kreten van ontzetting en wijzen naar de stad Babel boven de zee van wolken. De directrice zelf, Helena in eigen persoon, de enige familiegeest die nooit afstammelingen heeft gekregen, heeft zich bij hen gevoegd onder een enorme paraplu die haar abnormale gestalte nog duidelijker doet uitkomen.

Vanaf zijn favoriete observatiepost bekijkt hij ze allemaal. Of liever gezegd: hij probeert door hun angstige ogen te kijken om te ervaren hoe zij die leegte zien, die vandaag nog meer terrein heeft gewonnen.

Weer moet hij onwillekeurig glimlachen. Hij heeft lang genoeg achter de coulissen gezeten, dit is het moment om op de voorgrond te treden.

De leegte

Ophelia herinnerde zich de botanische tuinen van Pollux nog als de dag van gisteren. Het was de eerste plek die ze op Babel had bezocht. Ze zag de imposante aflopende terrassen weer voor zich, en de eindeloze trappen die ze had moeten beklimmen om uit de jungle te komen.

Ze herinnerde zich de geuren. De kleuren. De geluiden.

Er was niets meer van over.

Een aardverschuiving had alles, tot aan het laatste grasrietje, in de leegte meegesleurd. Er was ook een hele brug verdwenen, plus de helft van de markt ernaast en een aantal kleine arken. En iedereen die daar leefde.

Ophelia zou geschokt moeten zijn, maar het enige wat ze voelde was verbijstering. Door het hek dat inderhaast op de nieuwe scheidslijn tussen aarde en hemel was neergezet, keek ze naar de afgrond. Althans, dat probeerde ze. Het was gestopt met regenen, maar de zee van wolken overspoelde inmiddels de hele stad. Die oprukkende golf benam niet alleen het zicht op de omgeving, maar bedekte ook haar bril met wasem.

'De Ander bestaat wel degelijk,' constateerde ze. 'Tot nu toe was hij iets abstracts. Ook al hielden ze me steeds maar voor dat ik dom was geweest om hem te bevrijden, dat hij vanwege mij de arken ging laten instorten, dat ik met hem verbonden was, of ik het nou wilde of niet, ik voelde me nooit echt aangesproken. Hoe had ik zo'n apocalyptisch wezen uit mijn spiegel kunnen laten komen als ik het me niet goed

kan herinneren? Ik weet niet eens waar hij op lijkt, wat hij uitspookt en waarom hij dat doet.'

De mist om Ophelia heen was zo dicht dat ze het gevoel had alsof ze alleen nog maar een spookstem was midden in het niets. Ze klampte zich vast aan het hek toen ze door een gat in de wolken een stuk hemel ontdekte, daar waar eerst het noordwestelijke deel van de stad had gestaan.

'Alles is weg. Stel dat Anima... misschien zelfs de Pool...'

Ze maakte haar zin niet af. Er waren mannen, vrouwen en kinderen verdwenen in de leegte waar ze op uitkeek, maar haar gedachten gingen toch eerst naar haar eigen familie.

Een wervelwind van gedesoriënteerde vogels fladderde in het rond, op zoek naar de bomen die er niet meer stonden. Waar belandde alles wat overboord sloeg? Alle arken, groot en klein, cirkelden rond een gigantische oceaan van wolken waarin geen enkele vorm van leven zich waagde. Men zei dat de kern van de wereld slechts een concentratie van eeuwige donderstormen was. Zelfs Lazarus, de beroemde ontdekkingsreiziger, was nooit zo ver afgedaald.

Ophelia hoopte maar dat niemand had geleden.

De vorige avond had ze zich nog zo rustig gevoeld. Zo compleet. Ze had de ware identiteit ontdekt van de God met de duizend gezichten die hun levens beheerste. Eulalia Gohot. Dat ze eindelijk achter die naam was gekomen, dat ze nu wist dat God eigenlijk een onbeduidende, idealistische schrijfster was, dat ze begreep dat die vrouw nooit enig recht had gehad om te beslissen wat goed en wat kwaad was: dat alles was voor Ophelia een enorme opluchting geweest! Behalve dat de meest geduchte vijand misschien iemand anders was dan ze had gedacht.

Je zult me naar hem toe leiden.

'De Ander heeft mij gebruikt om zich te onttrekken aan de macht van Eulalia Gohot en nu gebruikt Eulalia Gohot mij

om de Ander op te sporen. Aangezien die twee me bij hun misdaden betrekken, is het nu ook mijn zaak.'

'Onze.'

Ophelia keek opzij naar Thorn zonder hem te zien. In die mist was hij zelf niet meer dan een gefluister in de verte, een beetje spookachtig, en toch leek zijn stem haar tastbaarder dan de grond onder haar sandalen. Door dat ene woordje van hem voelde ze zich weer wat beter.

'Als blijkt dat die Ander niet alleen te maken heeft met de Breuk van de oude wereld, maar ook met het ineenstorten van de arken en de transformatie van een doodgewone vrouw in een almachtig wezen,' ging Thorn verder op een toon alsof hij de balans van een boekhouding opmaakte, 'dan wordt hij een essentieel onderdeel van de vergelijking waar ik al jaren mee worstel.'

Er klonk een geklik van metaal. Dat was het karakteristieke geluid dat zijn zakhorloge maakte wanneer het open- en dichtklapte om duidelijk te maken dat de tijd doortikte. Sinds het horloge was geanimeerd, had het de hebbelijkheden van zijn eigenaar overgenomen.

'Het aftellen gaat door,' vervolgde Thorn. 'Voor de gewone sterveling is een instorting als deze een natuurramp, maar wij weten inmiddels dat dat helemaal niet zo is en dat het hier bovendien niet bij zal blijven. We kunnen er met niemand over praten zolang we niet weten wie we kunnen vertrouwen en hoe we het moeten bewijzen. We moeten dus vaststellen wat precies de aard is van de relatie tussen Eulalia Gohot en de Ander, begrijpen wat ze willen, wie of wat ze zijn, waar ze zijn, hoe en waarom ze doen wat ze doen, en daarna al die kennis tegen hen gebruiken. En dat moeten we snel doen als het even kan.'

Ophelia kneep haar ogen tot spleetjes. De zee van wolken om hen heen was door een windvlaag opgetrokken en van

het ene op het andere moment viel het zonlicht als een verzengende waterval op hen neer.

Ze kon Thorn nu heel duidelijk zien, kaarsrecht, ontzettend lang. Hij stond net als zij voor het hek, zakhorloge in de hand, starend naar de onmetelijke hemel. De gouden versierselen op zijn uniform waren verblindend in het zonlicht, maar Ophelia kon haar ogen er niet van afhouden. Ze sperde ze nog verder open om al die schitteringen in zich op te nemen. Thorn straalde zo'n vastberadenheid uit dat de vonk op haar oversloeg.

Ophelia voelde met heel haar lichaam wat hij voor haar was gaan betekenen, en zij voor hem, en niets ter wereld leek haar zo sterk te zijn als die band.

Toch hield ze zich in en ging ze niet naast hem staan. Er was weliswaar niemand in de buurt – de autoriteiten hadden iedereen weggestuurd – maar ze hielden zich aan de formele afstand die ze altijd in het openbaar bewaarden. Ze bevonden zich immers aan de twee uiteinden van de maatschappelijke ladder. Sinds ze op het instituut van De Goede Familie had gefaald, stelde Ophelia op Babel niet veel meer voor. Thorn daarentegen was 'Sir Henry', een respectabele Lord van LUX.

'Eulalia Gohot heeft duizenden verschillende identiteiten, de Ander heeft er niet een,' ging Thorn verder. 'We weten niet hoe die twee eruit zullen zien wanneer onze wegen elkaar zullen kruisen, maar we moeten klaarstaan om de strijd met hen aan te gaan voordat we hen vinden. Of door hen gevonden worden.'

Thorn merkte ineens dat Ophelia hem nadrukkelijk aankeek. Hij schraapte zijn keel.

'Ik kan jou niet bij hen weghouden, maar hen wel bij jou.'

Dat was bijna letterlijk wat hij tegen haar had gezegd in het Secretarium van het Memoriaal – behalve dat hij nu 'jij' zei in plaats van 'u'. Wat Ophelia verontrustte, was dat ze

hem op zijn woord geloofde. Thorn had zijn naam en zijn vrije wil opgeofferd om haar voorgoed te verlossen van dat toezicht waar ze zich met zoveel moeite aan had ontworsteld en waar ze bij de eerstvolgende misstap weer onder zou kunnen vallen. Ja, ze wist dat Thorn in staat was om alles op te geven als hij daardoor dat ene doel zou kunnen bereiken. Hij had zelfs het idee aanvaard dat Ophelia samen met hem haar leven op het spel kon zetten wanneer dat háár keuze was.

‘We staan niet alleen, Thorn. In de strijd tegen hen, bedoel ik. Op dit moment zijn Archibald, Gwen en Rein de Aardark aan het zoeken. Misschien hebben ze die al gevonden. Als ze de Arkadiërs kunnen overreden om zich aan onze kant te scharen, zou dat een wereld van verschil kunnen maken.’

Thorn fronste even sceptisch zijn wenkbrauwen. Ophelia en hij hadden het daar de vorige dag al over gehad voordat ze door de alarmsirenes uit bed waren gejaagd, maar Archibalds naam ontlokte steevast dezelfde reactie.

‘Hij is de laatste persoon ter wereld die ik vertrouw.’

Het zonnige intermezzo was voorbij; opnieuw werden ze door een golf van wolken overspoeld.

‘Ik ga eerst,’ verklaarde Thorn, terwijl zijn horloge ongeduldig open- en dichtklapte. ‘Ik heb weer een afspraak met de Genealogen. Hen kennende zal de volgende opdracht die ze voor me in petto hebben rechtstreeks te maken hebben met de zaak die ons aangaat. We zien elkaar vanavond.’

Aan het geknars van metaal kon Ophelia horen dat hij in beweging kwam. Het uitwendige skelet zorgde ervoor dat hij niet mank liep, maar dat was ook de enige dienst die de Genealogen hem tot nu toe hadden bewezen. Thorn hoopte met hun hulp de geheimen van Eulalia Gohot te kunnen ontrafelen, aangezien ook zij een einde wilden maken aan haar heerschappij. Maar werken voor de Genealogen was als

jongleren met dynamietstaven. Ze hadden Thorn een valse identiteit verstrekt, maar die konden ze hem elk ogenblik weer afnemen, en zonder de dekmantel van Sir Henry zou hij opnieuw vogelvrij zijn.

‘Wees voorzichtig.’

Thorns passen stopten en Ophelia ving een glimp op van zijn hoekige silhouet.

‘Jij ook. Iets meer dan dat zelfs.’

Toen liep hij weg totdat de mist hem helemaal had opgeslokt. Ophelia begreep de hint. Ze zocht in de zakken van haar toga. Daarin zaten de sleutels van het huis van Lazarus, die Ambrosius haar had gegeven, en het briefje van Helena, de directrice van haar voormalige opleidingsinstituut – *Kom me nog eens opzoeken, met die handen van je.*

Ten slotte vond Ophelia wat ze zocht: een aluminium plaatje. Daarop stonden dezelfde kronkeltekens als in de Boeken van de familiegeesten, een geheimschrift dat Eulalia Gohot had verzonnen en dat tot nu toe door niemand was ontcijferd. Dat plaatje, waarin een kogelgat zat, was het enige wat er nog over was van de oude veger van het Memoriaal. Hij bleek ook een familiegeest te zijn, maar dan een geval apart, de hoeder van Eulalia Gohots verleden, en hij had Ophelia zo de stuipen op het lijf gejaagd dat ze er bijna in was gebleven. De zoon van Zonder-Vrees-en-Bijna-Zonder-Blaam had haar gered omdat hij zijn vader wilde wreken. Gelukkig voor haar had hij zijn geweer gericht op het hoofd waarop het plaatje geschroefd zat. Zodra de kogel het plaatje met de code had doorboord, was de veger als een nachtmerrie opgelost in het niets. Een leven dat slechts van een paar regels afhing... Thorn had er bepaald niet om kunnen lachen toen Ophelia hem had verteld wat er was gebeurd.

Ze gooide het plaatje tussen de spijlen van het hek naar beneden. Het aluminium fonkelde nog één keer voordat het

in de wolken verdween en zich voegde bij de ongelukkigen die al in de leegte waren gevallen.

Met een wrang gevoel dacht ze even aan haar eigen valse papieren. Eulalia. Ongewild had ze voor zichzelf precies dezelfde voornaam gekozen als haar vijand. Het ging zelfs nog verder: soms werd ze overvallen door merkwaardige herinneringen. Waar begon het geheugen van Eulalia en waar eindigde dat van haar? Hoe kon ze in het heden een eigen identiteit krijgen als haar verleden een puzzel was? Hoe kon ze aan de toekomst denken als de wereld in elkaar stortte? En hoe kon ze zich vrij voelen als haar pad vroeg of laat bestemd was om dat van de Ander weer te kruisen? Ze had hem bevrijd, ze voelde dat ze daarvoor de verantwoordelijkheid moest nemen, maar ze nam het hun allebei kwalijk – zowel Eulalia Gohot als de Ander – dat ze haar hadden ontnomen wat ze zonder hen had kunnen zijn.

Ophelia blies naar de mist om beter om zich heen te kunnen kijken. Elk spoor dat dat tweede geheugen haar zou bieden, zou ze verkennen om erachter te komen wat hun zwaktes waren. Op Babel was de geschiedenis van Eulalia, van de Ander, van de familiegeesten en van de nieuwe wereld begonnen. Of de boel nu ineens stortte of niet, Ophelia zou deze ark niet verlaten voordat ze alle geheimen ervan had doorgrond.

Met een ruk draaide ze zich om en liet de leegte achter zich.

Er stond iemand vlak naast haar. Een schim die ze door de mist niet goed kon zien. Dit gebied was voor iedereen verboden toegang. Sinds wanneer stond die persoon daar al? Had hij Thorn en Ophelia daarnet afgeluisterd? Of stond hij alleen maar te kijken naar wat de ramp had aangericht?

‘Hallo?’

De schim gaf geen antwoord, maar liep langzaam weg door de mist. Ophelia liet hem een voorsprong nemen en besloot

hem toen te volgen tussen de vage contouren van de verlaten marktkramen. Misschien haalde ze zich van alles in haar hoofd, maar als die nieuwsgierige man – of vrouw – hen expres had afgeluisterd, wilde ze op zijn minst weten hoe zijn – of haar – gezicht eruitzag.

Op de mistige markt, waarvan de helft in de diepte was verdwenen, heerste een sfeer alsof het einde der tijden was aangebroken. Een robot die kranten moest venten, was door niemand meer opgewonden en stond star als een standbeeld midden op het plein, met een krant van de vorige dag in zijn opgeheven hand. Wat verwarrend was in die stilte, waren de nauwelijks hoorbare geluiden die Ophelia anders niet zou hebben opgevangen. Het gegorgel van water dat door de goot stroomde. Het gegons van muggen rond de achtergebleven koopwaar. Het geluid van haar eigen ademhaling. Maar ze hoorde niets van de schim die ze steeds verder uit het oog verloor.

Ze versnelde haar pas.

Toen de mist door een windvlaag optrok, schrok Ophelia op, want ze keek recht in haar eigen spiegelbeeld. Het had niet veel gescheeld of ze was tegen de ruit van een winkel aangelopen.

GLAS EN SPIEGELS

Ophelia draaide haar bril alle kanten op, maar nergens was nog iemand te bekennen. De schim had haar afgeschud. Niets aan te doen.

Ze liep naar de ingang van de glas- en spiegelmakerij. De winkelier was zo geschrokken dat er een stuk van de ark was afgebroken dat hij pardoes het pand had verlaten, zonder de deur dicht te doen. Binnen klonk het zachte geluid van een radiotoestel dat nog aanstond.

‘... is bij ons op de redactie van de *Arkcourant*. Burger, u bent een van de weinige getuigen van de ramp... een ramp die Babel sinds gisterochtend in rouw heeft gedompeld. Vertel!’

‘Ik kan het nog steeds niet geloven en toch heb ik het *really* gezien. Of eigenlijk niet, ik heb het niet gezien. Het is ingewikkeld!’

‘Vertelt u ons maar gewoon wat er is gebeurd, burger!’

‘Ik was op mijn vaste stek. Ik had mijn marktkraam opgezet. Het regende als nooit tevoren. Een stortvloed uit de hemel... uit de hemel. We vroegen ons af of we ons boeltje maar weer zouden pakken. En toen voelde ik een soort hik!’

‘Een hik?’

‘Een heel klein schokje. Ik heb niets gezien of gehoord, maar dat wel, ja, dat heb ik gevoeld.’

‘En toen, burger?’

‘Toen begreep ik dat de anderen het ook hadden gevoeld, die hik. We kwamen allemaal achter onze kramen vandaan... vandaan. Ik wist niet wat ik zag! De kraam naast me: die was foetsie. Er was niets meer van over, alleen maar wolken. Dat had mij ook kunnen gebeuren.’

‘Bedankt, burger. Beste luisteraars... luisteraars, u luistert naar de zender van de *Arkcourant*. De Lords van LUX hebben het noordwestelijke gebied afgesloten, voor uw eigen veiligheid. Ze raden u aan om vooral niet verboden pamfletten te lezen die de openbare orde alleen maar verstoren. We herinneren u er ook aan dat er momenteel in het Memoriaal een volkstelling gaande is... gaande is.’

Ophelia luisterde niet verder; de echo's waren hinderlijk. Vroeger deed dit verschijnsel zich maar zelden voor, twee dagen geleden nog af en toe en nu verstoorden ze alle uitzendingen. Voordat Lazarus weer op ontdekkingsreis was vertrokken, had hij verklaard dat de echo's ‘de sleutel tot

alles' waren. Maar hij had ook tegen Ophelia gezegd dat ze een 'omkeerling' was, net als hij, dat hij op ontdekkingsreis ging naar alle arken in opdracht van God en dat hij de robots had uitgevonden om te zorgen dat Gods wereld nog perfecter werd. Kortom, Lazarus bazelde erop los, maar hij bezat wel een prachtig huis in het centrum van de stad, waarin Thorn en zij hun intrek hadden genomen.

Ophelia doorstond haar eigen blik in de spiegelende winkelruit. De laatste keer dat ze door een spiegel was gegaan, had ze een enorme sprong in de ruimte gemaakt, alsof haar familiekracht, net als zij, sterker was geworden. Dankzij spiegelpassages had ze zichzelf meer dan eens uit een penibele situatie kunnen redden, maar de wereld was beter af geweest als ze er vanaf de allereerste keer van had afgezien. Wist ze nog maar wat er precies in de spiegel in haar kinderkamer was gebeurd! Aan haar ontmoeting met de Ander had ze slechts een paar flarden van herinneringen overgehouden. Een schim achter haar spiegelbeeld. Een roep waardoor ze in het holst van de nacht wakker was geworden.

Bevrijd me.

Ze had hem inderdaad bevrijd, maar waar was hij weer tevoorschijn gekomen en in welke vorm? Voor zover zij wist had niemand, noch op Anima noch elders, de komst van een apocalyptisch wezen gemeld.

Ophelia sperde haar ogen wijd open. Er klopte iets niet aan haar spiegelbeeld in de winkelruit. Ze zag zichzelf met haar sjaal, terwijl ze absoluut zeker wist dat ze die in het huis van Lazarus had achtergelaten. Volgens de kledingvoorschriften op Babel mocht ze in het openbaar geen kleuren dragen en ze had niet de aandacht willen trekken. Toen merkte ze dat dat niet het enige aan haar spiegelbeeld was wat niet klopte. Haar toga zat onder het bloed, haar brillenglazen waren gebarsen. Ze was stervende. Eulalia Gohot en de Ander waren

er ook, al waren ze niet heel scherp te zien, en overal, echt overal om hen heen was alleen maar leegte.

‘Uw papieren, *please*!’

Met een bonkend hart keerde Ophelia zich van het beeld af. Een wachter stak een gebiedende hand naar haar uit.

‘Deze zone is verboden voor burgers!’

Terwijl hij Ophelia's valse papieren bestudeerde, wierp Ophelia opnieuw een blik op de winkelruit. Haar spiegelbeeld was weer normaal. Geen sjaal, geen bloed, geen leegte meer. Het was haar al eens eerder overkomen, toen ze nog op de Pool leefde, dat ze door illusies werd misleid. Eerst een schim, nu haar spiegelbeeld: had ze soms een hallucinatie gehad? Of erger, was er sprake van manipulatie?

‘Animiste in de achtste graad,’ luidde het commentaar van de wachter. ‘U bent niet op Babel geboren, Miss Eulalia!’

Hij was gespannen omdat hij zo dicht bij het afgebroken deel van de ark moest patrouilleren. Zijn lange oren gingen voortdurend heen en weer, net als bij een onrustige kat. Elke afstammeling van Pollux, de familiegeest van Babel, had een extreem gevoelig zintuig. Deze wachter was een Akoesticus.

‘Maar ik heb wel een woning,’ antwoordde Ophelia. ‘Mag ik daar nu naartoe?’

‘Nee. U hoort hier niet te zijn. Hebt u de aankondigingen niet gehoord? U moet naar het Memoriaal voor de volkstelling. *Now*.’